

Un document excepcional per a conèixer com era Mieres al s. XIX: El mapa parcel·lari de Mieres de Joan Papell (1885)

La reforma tributària de l'any 1845, on s'establia la contribució d'immobles i terres destinades al cultiu i la ramaderia, va provocar que s'intensifiquessin les tasques per inventariar els béns allà on l'administració encara no disposava de cadastres. La gran demanda d'aquests treballs va provocar l'aparició dels estudis d'agrimensura. L'Acadèmia de Belles Arts, creada el 1850, fa oferir aquesta formació a partir de l'any 1852. Precisament Joan Papell i Llenas, autor del mapa parcel·lari de Mieres de 1885, va formar part d'aquesta primera fornada de professionals.

Joan Papell, nascut a Figueres l'any 1835, es va llicenciar com a agrimensor l'any 1853. El 1859 publicava el seu *Tratado completo de dibujo topográfico*. A més dels estudis d'agrimensor també disposava de la titulació com a "Director de camins veïnals i canals" i "Mestre d'obres". Entre 1862 i 1885 va realitzar diversos mapes parcel·lars de la província de Girona, entre els quals destaquem aquí el de la veïna Sant Miquel de Campmajor (1883) i el de Mieres, que és l'últim dels realitzats i data del 1885. Aquests treballs eren documents fiscals, promoguts pels Ajuntaments o juntes pericals, a fi d'establir un repartiment més equitatiu de les contribucions del municipi. Avui però, el mapa de Mieres és un document excepcional per conèixer com era el poble al s. XIX.

En el mapa hi trobem representats els límits parcel·lars i els noms pels quals eren coneguts alguns camps, el tipus de conreu i l'ús del sòl. Com a tret diferencial, els mapes de la província de Girona, solen representar el tram urbà, fet pel qual està sent un document de gran vàlua per a l'estudi del patrimoni i la toponímia de Mieres. L'estudi del mapa, que estem portant a terme, ens permet veure l'evolució de l'urbanisme, i ens aporta informació sobre els con-

reus dels camps, les masies, molins, teuleries, fonts, camins, carrers, places, etc., i quins elements han desaparegut i quins carrers s'han obert d'ençà de l'any 1885. El detall i precisió del mapa és realment excepcional per l'època en què es va fer. En el cas de Mieres incorpora, a més, corbes de nivell. Aquesta precisió i detall ve donada per la destresa de l'agrimensor, ja molt experimentat en aquestes dates, i l'escala emprada d'1:2500. Els mapes de la província de Girona solien tenir aquesta escala o la d'1:2000. Segurament per influència francesa que va emprar aquesta escala oficialment fins a l'any 1837, data en la qual comença a utilitzar l'escala d'1:2000. Això fa que els mapes tinguin aquest grau de precisió i mides considerables. En el cas de Mieres el mapa consta de tres fulls sense lligar on cadascun d'ells mesura 278 x 110 cm.

Aquests mapes venien acompanyats amb un annex, el llibre d'amillaments. En el cas de Mieres no s'ha localitzat aquest llibre, que contindria aquella informació que no es va incloure en el mapa, com els noms dels propietaris i les mesures dels camps, a fi de no saturar-lo d'informació. Sí que hi ha una transcripció parcial del llibre d'*apeo* (on hi figurava un resum general de totes les finques del municipi de Mieres l'any 1884), en el llibre *Arrels i llavors de Mieres*, de Xavier Valeri – document que esperem localitzar i recuperar en l'inventari que s'està fent a l'Arxiu Comarcal d'Olot on s'ha traslladat l'arxiu històric de Mieres.

Gràcies a un document del conveni firmat per a l'elaboració del mapa topogràfic de Besalú (també elaborat per Joan Papell) sabem que en aquell cas es varen realitzar 2 còpies del plànol i 3 dels llibres d'amirallament a fi que quan es presentés a l'administració (un dels plànols i dos llibres) quedés un joc sencer a l'Ajuntament per a la seva consulta. Tam-

bé es va deixar constància del cost “3 reales y medio por vesana de rei” (unitat de superfície emprada a la província de Girona i que equival a 2.187,4 m². D'aquí podem extrapolar que possiblement s'hauria fet el mateix en el cas de Mieres, tant pel que fa al nombre de còpies com en el cost de realització, que en el cas de Mieres hauria estat de 42 rals.

L'ajuntament de Mieres va encarregar la restauració del mapa l'any 2007 (a càrrec del Taller de restauració de la cort reial, de Girona) que va solucionar el problema de degradació que patia, assegurant la seva preservació. La digitalització que es va fer posteriorment no va ser tan afortunada perquè, malgrat que la qualitat de la imatge és notable, no es va digitalitzar en la seva totalitat. L'estudi del mapa que s'ha realitzat per a l'Inventari de patrimoni històric, arqueològic,

cultural, paisatgístic, natural i etnològic del terme municipal de Mieres (votada en pressupostos participatius), ha pogut constatar que no falta cap fragment en el mapa original.

Enguany, el Centre d'Estudis Mierencs, gràcies al compromís de l'Ajuntament i la subvenció aportada, podrà tornar a digitalitzar (aquest cop en la seva totalitat) aquest excepcional document que ens mostra com era Mieres l'any 1885.

[Durant el mes de maig el Centre d'Estudis Mierencs farà una xerrada sobre *Els Agrimensors i el plànol parcel·lari de Mieres de 1885 elaborat per Joan Papell*. Més informació a la plana web del CEM <http://www.cemierencs.com>]

Detall del mapa de Mieres, de Joan Papell i Llenas (1885)